

TYÖELÄMÄN ASIAANTUNTIJAN TUTKINTO

TYÖELÄMÄN ASiantuntijan Tutkinto.....	3
1. MIKSI YKSILÖLLINEN TUTKINTO?	3
2. TUTKINTOTOIMIKUNTA	3
3. OPISKELUN LUONNE.....	4
4. TUTKINNON RAKENNE JA SISÄLTÖ	5
4.1. PAKOLLISET OPINNOT	6
4.1.1. Yhteiset seminaarit ja tukiryhmien työskentely 2 ov	6
4.1.2. Perusopinnot 4-5 ov	6
4.1.3. Työoikeus (avoimessa korkeakoulussa) 2 ov	7
4.1.4. Projektityö 2-4 ov	7
4.2. VALINNAISET OPINNOT	7
4.2.1. Henkilökohtaiset erikoistumisopinnot 3-4ov	7
4.3. OPINTOJEN PÄÄTTÄMINEN	7
4.3.1. Opintomatka 1 ov	7
5. MITEN OPINTOVIIKOT HYVÄKSYTÄÄN.....	8
6. OPINTOKORTTI.....	8
7. OPISKELUN KUSTANNUKSET	8
8. YHTEENVETO	9

TYÖELÄMÄN ASiantuntijan Tutkinto

1. MIKSI YKSILÖLLINEN TUTKINTO?

Työntekijöiden valitsemien luottamushenkilöiden sekä ammattiyhdistysaktiivien osaamistarpeet lisääntyvät toimintaympäristön muutosten vuoksi. Nämä tarpeet johtuvat rakennusalan kehityshaasteista, johtamisjärjestelmistä sekä yhteistyön ja paikallisen sopimisen lisääntymisestä.

Ay-liikkeen aktiivit ovat usein pitkän kokemuksensa perusteella varsin monitaitoisia väkeä, mutta ympäristön paineet edellyttävät myös pitkäjänteistä lisäkoulutusta. Siksi Rakennusliiton ja Siikaranta-opiston yhteistyöllä on suunniteltu rakennusalan Työelämän asiantuntijan tutkinto-opiskelu.

Työelämän asiantuntija -koulutuksesta hyötyvät aktiivit, jotka työskentelevät luottamusmiehinä, työsuojeluvaltuutettuina, yritysten hallintoedustajina, työyhteisön kehittäjinä, työhön opastajina ym. monenlaisissa tehtävissä. Myös Rakennusliiton omassa edunvalvontaorganisaatiossa, aluejärjestöissä ja ammattiosastoissa on monia haastavia tehtäviä, joiden hoitamisessa tämän tutkinnon suorittamisesta on hyötyä.

Työelämän asiantuntija -tutkintokokonaisuus mahdollistaa tavoitteellisen ja riittävän syvällisen työskentelyn, joka tuottaa hyvän sitoutumisen ja parempia tuloksia kuin hajanaisten kurssien käyminen. Tämän arvion vahvistavat jo aiemmin ko. tutkinnon suorittaneet. Heistä monet ovat jo siirtyneet palvelemaan jäsenistöämme uudenlaisiin tehtäviin, kuten liittomme henkilöstössä tai viranomaistehtävissä.

2. TUTKINTOTOIMIKUNTA

Tutkintoa varten toimii Siikaranta-opiston alaisena tutkintotoimikunta, jonka tehtävänä on

- kehittää tutkinnon sisältöä
- hyväksyä henkilökohtaiset opintosuunnitelmat ja niiden muutokset
- arvioida opintosuoritukset
- antaa yleisohjeet ja ratkaista tulkinalliset kysymykset

Tutkintotoimikunnan jäsenet ovat

Markku Hiltunen	Siikaranta-opisto, tutkinnon johtaja
Hannu Koski	Rakennusliitto
Jukka Suokas	Rakennusliitto
Tarja Muukkonen	Siikaranta-opisto
Rauno Vuorisalo	Siikaranta-opisto
Vesa Holappa	Siikaranta-opisto
Maarit Fred	Siikaranta-opisto

3. OPISKELUN LUONNE

Työelämän asiantuntijan tutkintoa on rakennettu aikuispedagogisen ajattelun varaan. On lähdetty siitä, että aikuinen pystyy suunnittelemaan pitkälti omista tarpeistaan lähtien, millaisia tietoja ja taitoja - osaamista – hän haluaa hankkia. Opiskelu on siis osaltaan myös itseopiskelua ja monimuoto-opiskelua, johon kuuluu sekä lähikursseja että etäopiskelua.

Monilla saattaa olla kulunut aikaa pitkäjänteisestä opiskelusta. Valtaosan kokemukset ovat myös luokkaopetusmallin mukaisia. Outoja sen sijaan voivat olla opiskelijakeskeiset menetelmät, ainakin siinä muodossa, että opintokokonaisuudet suunnitellaan itse.

Koko koulutuksen ajan järjestetään myös yhteisiä seminaareja, joissa käsitellään ajankohtaisia teemoja ja asiatietoja. Lisäksi ryhmä saa välttämättömän keskinäisen tuen ja voi oppia ryhmän muiden jäsenten kokemuksista. Tutkinnon suorittamiseen kuuluu myös pienempien, lähinnä alueellisten tukiryhmien toiminta. Tukiryhmien palavereja järjestetään myös seminaarien yhteydessä.

Opintotoiminnan tueksi on luotu alueellinen tutorointi- eli ohjausjärjestelmä. Se tarkoittaa sitä, että ohjaaja eli tutor keskustelee opiskelijoiden kanssa – yksin tai ryhmissä – opiskelun suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvistä kysymyksistä. Ohjauksen tavoitteena on auttaa opiskelijaa voittamaan opiskeluun liittyvät ongelmat ja täsmentämään oppimistavoitteitaan. Opinnot etenevät siis jokaisen henkilökohtaisen opinto-suunnitelman mukaisesti. Tutkintotoimikunnan lisäksi opiskelijoiden tukena ovat tutorit. Tässä ohjaustyössä pyritään käyttämään aluekouluttajakoulutuksessa olevia henkilöitä.

4. TUTKINNON RAKENNE JA SISÄLTÖ

Jokainen koulutukseen osallistuva tekee henkilökohtaisen opetussuunnitelman (HOPS) tutorinsa kanssa. Se käsitellään tukiryhmän kokouksessa ja vastaava ohjaaja hyväksyy sen. Suunnitelmaa voidaan tarkistaa puolivuositain tapahtuvissa yhteisissä seminaareissa.

Tutkinnolla on tietty rakenne. Se tarjoaa mahdollisuuden systemaattiseen ja tavoitteelliseen opiskeluun.

Tutkinnon suorittamiseen tarvitaan 15 opintoviikkoa ja opintojen kesto on noin kaksi ja puoli vuotta. Aiempia opintoja voidaan lukea suorituksiksi 3 - 5 vuodelta sopien vastaavan ohjaajan kanssa.

TYÖELÄMÄN ASIANTUNTIJAN TUTKINNON PERUSRAKENNE

Tutkinnon laajuus yhteensä 15 opintoviikkoa (ov)

Opintojen päätös	Opintomatka 1 ov			
Vapaa- valintaiset opinnot	Erikoistumisopinnot 2 - 4 ov			
Pakolliset opinnot	Seminaarit 2ov	Perusopinnot 2 - 4 ov	Avoimen korkea- koulun opinnot: työoikeus 2 ov	Projektityö 2 - 4 ov

4.1. PAKOLLISET OPINNOT

4.1.1. Yhteiset seminaarit ja tukiryhmien työskentely 2 ov

Opinnot alkavat yhteisellä aloitusseminaarilla. Seminaareja järjestetään kaikkiaan **kuusi** kertaa koulutuksen aikana. Opiskelijoiden osallistumismahdollisuuksien turvaamiseksi tapaamiset järjestetään viikon loppulla (perjantaina ja lauantaina).

Aloitusseminaarin tavoitteena on perehtyä tutkinnon rakenteeseen, sisältöön sekä suunnitella kullekin opiskelijalle henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS).

Seminaareissa kuullaan ajankohtaisia asiantuntija-alustuksia, tarkastellaan koulutustarjontaa ja opiskelijoiden tarpeita. Jokaiselle opiskelijan tulee saada tarvitsemansa määrä tukea ja apua koko tutkinnon suorittamisen ajan, koskien myös projektityön tekemistä.

Alueellisten tukiryhmien toiminta aloitetaan aloitusseminaarin yhteydessä. Tukiryhmien tulee kokoontua tutorin kutsusta vähintään kerran jokaisen seminaarien välissä. Tukiryhmätyöskentelyn tavoitteena on myös muodostaa runko tulevien asiantuntijoiden verkostolle.

4.1.2. Perusopinnot 4-5 ov

Perusopinnot muodostuvat:

• luottamusmiehen peruskurssista	0,25 (0,6-1 ov)
• työsuojelun peruskurssista	0,25 (0,6-1 ov)
• oman alan jatkokurssista	(1,2-2 ov)
• tietotekniikan peruskurssista	(1 ov)

Kolmen päivän kurseja voi täydentää paikallisilla työehtosopimus- ja työsuojelu kursseilla tai vastaavilla (0,2 ov/pv).

Jatkokurssina voi toimia myös yhteistoiminta-, hallintoedustus-, yritystaloustai muu vastaava kurssi, mikäli opiskelija ei toimi luottamusmiehenä tai työsuojeluvaltuutettuna.

Perusopinnot voivat joiltakin osin muodostua myös etä- tai monimuoto-opiskelusta, esimerkiksi Siikaranta-opiston www-kotisivun ja sen yhteydessä olevien keskusteluryhmien välityksellä tai kirjallisesti (enintään 0,4 ov/peruskurssi ja 0,8 ov/jatkokurssi).

4.1.3. Työoikeus (avoimessa korkeakoulussa) 2 ov

Kurssi antaa valmiuden ymmärtää työoikeuden merkitystä normilähteenä sekä neuvotella asiantuntevasti työnantajan kanssa. Opinnot tentteineen ovat kaikille pakollisia, mutta hyväksymiskynnys voi olla avointa korkeakoulua alempi (15 pistettä / 25 pistettä). Myös paikallisten työväen- / kansalaisopistojen vastaavaa opetusta voi käyttää, jolloin sitä täydennetään alakohtaisella koulutuksella.

4.1.4. Projektityö 2-4 ov

Tutkinnon aikana jokainen opiskelija tekee projektityön, jonka näkökulma on oman toiminnan kehittäminen. Työ luovutetaan tutkinnon loppuvaiheessa, ja laajuudeltaan sen tulisi olla vähintään 8 sivua varsinaista tekstiä.

Projektityön tekemisen tavoitteena on sisällön ohella oppia myös itsenäistä ja kriittistä tiedonhankintaa, asioiden esittelyä sekä arviointia.

Projektityön lopputuotos voi olla myös suunniteltu ja toteutettu koulutuskokonaisuus, ääni- tai kuvatallenne, atk:n avulla tuotettu materiaali jne.

Työtä ohjaa tukiryhmän tutor, sekä vastaava opettaja, ja sen edistymistä käsitellään tukiryhmien kokouksissa. Raportti projektityöstä esitetään tutkinnon loppupuolella yhteisessä seminaarissa.

4.2. VALINNAISET OPINNOT

4.2.1. Henkilökohtaiset erikoistumisopinnot 3-4ov

Erikoistumisopinnot muotoutuvat kunkin opiskelijan työtehtävän ja henkilökohtaisen kiinnostuksen alueilta. Sisältöalueina voivat olla esimerkiksi työturvallisuus, yritystalous, suullinen ja/tai kirjallinen viestintä, vaikuttamismahdollisuudet, tietotekniikka, järjestötoiminta, kouluttajana toimiminen, työyhteisön kehittäminen.

4.3. OPINTOJEN PÄÄTTÄMINEN

4.3.1. Opintomatka 1 ov

Päätösseminaarin jälkeen tehdään vähintään kolmen päivän opintomatka ulkomaille, jonka kustantavat Rakennusliitto sekä Siikaranta-opisto.

Päätösjuhla todistuksenjakoineen järjestetään matkan jälkeen joko Siikaranta-opistolla tai Rakennusliiton järjestämän tilaisuuden yhteydessä.

5. MITEN OPINTOVIIKOT HYVÄKSYTÄÄN

Erikoistumisopintojen hyväksymisen pääsääntönä on, että ne hyväksytään sen mukaisesti kuin niiden laajuus on joko opintoviikkoina tai sitten laskutavalla ³⁶40 h opiskelua= 1 opintoviikko.

Tulkinnallisissa tapauksissa tutkintotoimikunta ratkaisee opintoviikkojen määrän, myös pidempien kurssien osalta. Tällöin otetaan huomioon mm. opintosuorituksen sisältö, kesto ja vaativuus.

Siikaranta-opiston ulkopuolella suoritetuista opinnoista on opiskelijan annettava vastaavalle ohjaajalle todistusjäljennös tai muu selvitys, josta ilmenee myös opetussisällöt.

Peruskoulutuksen luonteiseksi katsottavasta ammatillisesta koulutuksesta ei saa opintoviikkoja. Erikoisammattitutkinnon suorittaminen voidaan sisällyttää tutkintoon sopimuksen mukaan.

6. OPINTOKORTTI

Opiskelijoiden ja opintosuoritusten tiedot ylläpidetään oppilasrekisterissä. Sinne merkitään jokainen HOPS:n mukainen opintosuoritus sen jälkeen, kun opiskelija on toimittanut todistuksen tutkintotoimikunnalle ja toimikunta on sen hyväksynyt.

Opiskelija huolehtii koko opiskelun ajan omasta opintokortista ja toimittaa tarvittavat kurssitodistukset vastaavalla ohjaajalle. Ohjaajalla on kopio kunkin opiskelijan kortista.

7. OPISKELUN KUSTANNUKSET

Työelämän asiantuntijan tutkinto on opiskelijalle maksuton. Rakennusliitto korvaa Siikaranta-opiston järjestämien kurssien osalta matka- sekä majoituskulut sekä tarvittaessa ansionmenetyskorvauksen.

Mikäli opiskelija kuuluu edunvalvontatehtäviensä mukaan liittojen välillä solmitun koulutussopimuksen piiriin niin työnantaja on velvollinen korvaamaan myös yhteisseminaarien perjantai päivien osalta ansionmenetyksen sekä ateriakorvauksen. Työelämässä oleville, mutta koulutussopimuksen ulkopuolisille, Rakennusliitto maksaa ansionmenetyskorvauksen, jonka suuruus on vuonna 2004 52,10 € kurssipäivää kohti.

Monet ammattiosastot ja monien aluejärjestöjen opintorahastot tukevat opiskelua myös omilla stipendeillään. Opiskelujen aiheuttamista materiaali- ym. kustannuksista ja mahdollisista stipendeistä kannattaa keskustella ennen opiskelun aloittamista oman alueen tutorin kanssa.

8. YHTEENVETO

Tutkinnon suorittaminen antaa valmiuksia itsenäiselle tiedonhankinnalle ja itsensä systemaattiselle kehittämiselle.

Tutkinnon suorittaneille järjestetään täydennyskursseja ajankohtaisista teemoista.

Työelämän asiantuntijan tutkinnon yhdeksäs (9) ryhmä aloittaa 12-13.11.2004 ja ryhmän ensimmäinen kokoontuminen on Siikaranta-opistolla.

Suoritusten korvaavuuden soveltamisohjeita:

Pakolliset opinnot:

Tietotekniikan perusopintoihin hyväksytään myös atk:n a-ajokortti
Eritysluvalla luottamusmiesten peruskussin voi luottamustoimessa jo pitkään toiminut, jatkokurssit käynyt suorittaa korvaavalla esseellä. Esseen aiheena voi olla luottamusmiestoiminnan muuttuminen tai sitten jokin selvitys omasta tat-tutkielmasta.

Erikoistumisopinnot:

Ammattiosastojen mikrotukikurssi 2 ov
Atk-ajokortti, pakollisten opintojen lisäksi korkeintaan 1 ov
Opetustaidon kurssi 3 ov
Esiintymistaidon kurssi 1 ov
Kirjoittajakurssi 3 ov

Edelläolevia välineopintoja voi kuitenkin tutkimossa olla yhteensä korkeintaan 3 ov

Työantajan antama asiaan liittyvä koulutus 1 ov
Erikoisammattitutkinto 1 ov
Näyttömestariutkinto 3 ov
Järjestökoulutus 0,2 ov/pv